

OBSAH

I.	PODSTATNÁ JMÉNA.....	6
II.	PŘÍDAVNÁ JMÉNA.....	16
III.	SHRNUTÍ – PODSTATNÁ A PŘÍDAVNÁ JMÉNA.....	36
IV.	ZÁJMENA.....	37
V.	ČÍSLOVKY.....	68
VI.	SHRNUTÍ – PODSTATNÁ JMÉNA, ČÍSLOVKY, ZÁJMENA.....	77
VII.	SLOVESA.....	79
VIII.	PŘÍSLOVCE.....	87
IX.	PŘEDLOŽKY.....	88
X.	SHRNUTÍ – PŘÍSLOVCE A PŘEDLOŽKY.....	89
XI.	SPOJKY.....	92
XII.	ČÁSTICE.....	92
XIII.	ZKRATKY A ZNAČKY.....	93
XIV.	NEJČASTĚJŠÍ CHYBY.....	94
XV.	INTERPUNKCE.....	101
XVI.	TEXTY K OPRAVĚ.....	105

I. PODSTATNÁ JMÉNA

1. Podstatná jména v závorkách dejte do správného tvaru (číslo zachovejte). Uvedte vždy všechny správné možnosti.

a)

Nemůžu se na zahradě zbavit _____ [plevel]. Ocitla se náhle v _____ [rozpaky]. Přečetl jsem si Husův traktát „O _____ [církev]”. Musím vás informovat o nesplnění jednoho zásadního _____ [kritérium]. Je to případ hodný zvláštního _____ [zřetel]. Přirovnal mě k _____ [poupě]. Vítáme aktivitu každého _____ [občan]. Rád bych se vydal ve stopách _____ [Kryštof Kolumbus]. Prodám dudlík k _____ [láhev]. Osudnou chybou dali čeští hokejisté šanci svému _____ [soupeř]. Já to nebyl, pane _____ [strážmistr]! České znění anglického _____ [memorandum] najdete na webových stránkách. Musím to zjistit na _____ [úřad]. Z _____ [Karlovy Vary] pojedou rovnou do _____ [Teplice]. Už se tu nikdy neukazuj, ty podlý _____ [mileneč]. S tím _____ [individu] se nehodlám dál bavit. V _____ [dějepis] jsme brali počátky _____ [kolonialismus]. Pane _____ [strojvůdce], jede tento vlak do _____ [Písek]? Musím se pustit do čištění _____ [akvárium]. Každému _____ [host] se snažíme maximálně vyhovět. Právě jsem přijel z _____ [Pyšely]. Ani _____ [komár] bych neublížil. Děti se rozběhly k rozsvícené vánoční _____ [jedle]. Doma nejraději chodím v _____ [tepláky]. Přestěhoval jsem se z _____ [Vinohrady] do _____ [Holešovice]. Nechceš se mnou jít do _____ [muzeum]? Na náměstí prezident vyslovil projev celému _____ [lid]. Ty zlotřilý _____ [pes]! Ivana je z _____ [Příbram]. Po _____ [recitál] publikum nadšeně tleskalo italskému _____ [umělec].

b)

Vydali jsme se směrem k _____ [České Budějovice]. Ale _____ [chlapeč], kde to žiješ? Kamarád mne provedl Národním _____ [muzeum]. Zeměpisný kabinet si nedokážu představit bez _____ [glóbus]. Uvázala kytičky plnou _____ [jetel]. Přijel k nám strýc z _____ [Košice]. Později byla ke _____ [kostel] přistavěna fara. Vápník je například v _____ [mléko]. Slad se vyrábí z _____ [ječmen]. Přes počáteční nechuť souhlasil s tímto _____ [interview]. Babička žije na _____ [venkov]. Poznal jsem

2. Podstatná jména v závorkách převedte do množného čísla a dejte je do správného tvaru. Uvedte vždy všechny správné možnosti.

a)

Šla jsem na koncert s přítelem i jeho oběma _____ [babička]. Bez souhlasu ostatních _____ [obyvatel] domu nelze tyto stavební úpravy provést. Mozek pracuje s dvěma různými _____ [paměť]. Letadlo chvílemi mizelo v bílých _____ [obláček]. Vyhnali jsme _____ [dobytče] na pastvu. Nerad se koupu v neznámých _____ [rybník]. Z přístavu vyplouvaly dva _____ [ledoborec]. Po pár _____ [krok] jsme uviděli několik červených _____ [muchomůrka]. Děti přišly se svými _____ [rodič]. Vepřové můžete nahradit i jinými _____ [maso]. Z našich _____ [gesto] lze vyčíst mnohé. S politickou situací jsou nespokojeni takřka všichni _____ [občan]. Škoda, že se tvoje omluva neobejde bez takových _____ [lež]. Místo hledání řešení se chlapci trumfovali siláckými _____ [řeč]. Na škole jsem se věnoval studiu atomových _____ [spektrum]. Připravily jsme našim _____ [manžel] malé překvapení. Píchá mě na _____ [prsá]. Vyhlásili jsme pátrání po _____ [svědek] nehody. Nejprve jsem posluchače seznámil se všemi _____ [téma] přednášky. Děti si schovaly svačinu do svých _____ [torna] a mohli jsme vyrazit. Na podzim je naše jablň obsypaná _____ [jablka]. Tento pojem se používá v ostatních evropských obchodních _____ [zákoník]. Omáčku ochutíte dvěma _____ [lžíce] mleté papriky. Nejsme žádní _____ [buran]. Ve středověkých _____ [sklep] často vznikají stylové restaurace. Ne abys najel do těch _____ [díra]. Osadu před lety založili _____ [tramp]. Protože nebyla jiná možnost, souhlasila jsem s _____ [infuze]. Ráda se ve volném čase věnuji ručním _____ [práce]. Večer proběhlo slavnostní vyhlášení _____ [vítěz]. Andulka měla v kleci několik _____ [bidlo].

b)

Najednou přede mnou klečel na _____ [koleno]. Zkoušel jsem si otok mazat různými _____ [mast], ale nic nepomohlo. _____ [Ucho] měl úplně červené. _____ [Historik] se dodnes prou o příčinách vzpoury na lodi Bounty. Jak vidí loňský rok čeští _____ [publicista]? Na _____ [střecha] domů se stále drží sníh. Volal na pomoc všechny _____ [anděl]. Naši _____ [host] přišli s mnoha _____ [dárek]. Prošel jsem nejrůznějšími _____ [sanatorium]. Deset nejlepších _____ [video] odměníme hodnotnými cenami. V létě je řeka přeplněna nejrůznějšími _____ [lod]. Naviják má několik kuličkových _____ [ložisko]. V _____ [balíček] byly krabičky s _____ [motýl]. Na okol-

b)

Každý desátý nakupuj__cí obdržel zdarma cestovní hol__cí soupravu. Pro bezpečné potápění ve štolách a jeskyních jsou nezbytnou pomůckou speciální vod__cí šňůry. Příští týden navštívíme Ústav automatizace a měř__cí techniky v Brně. Nízko hnízd__cí ptáci bývají často rušení volně pobíhaj__cími psy. Vzala si na sebe šaty hal__cí celou postavu. Lidé pál__cí ve svých kamnech umělohmotné lahve poškozují zdraví svých sousedů. V muzejních expozicích jsou k vidění také středověké muč__cí nástroje. Osoby trp__cí nespavostí často řeší své problémy polykáním nejrůznějších prášků. V naší domácnosti používáme pouze kvalitní a ekologické čist__cí prostředky. Je to moderní technologie spoř__cí vaši námahu i čas. Mezi esejem a prózou tohoto autora nelze vést ostrou děl__cí čáru. V blízkém kravíně využívají moderní doj__cí zařízení. Většina brous__cích zařízení v textilním průmyslu je určena k broušení tkanin za sucha. Maminka odhrnula závěs kryj__cí nepořádek. Klatovský masokombinát si pořídil čtyři moderní mraz__cí boxy. Na ekofarmě je v provozu moderní krm__cí linka.

c)

Chladivé mléko po opalování může uklidnit i silně pál__cí kůži. V údolí jsme potkali skupinu brigádníků čist__cích les. Když používám při pečení peč__cí papír, nikdy nic nepřipálím. Opatrně jsme prošli kolem muže sleduj__cího monitor. Ve výprodeji dědeček pořídil několik krop__cích konví. Policie uzavřela kvůli stoupaj__cí vodě celou ulici. Franz Kafka patří mezi německy píš__cí spisovatele. Muži měř__cí chodník mají teď polední přestávku. Dítě na sebe převrhlo hrnec s vař__cí vodou. Pozoroval jsem mladou dívku krm__cí labuť. Oboustranná lep__cí páska je užitečná kancelářská potřeba. Dnešní kosmetický průmysl nabízí nepřehledné množství krášl__cích prostředků. Stále přibývá dětí trá__cích všechen volný čas u počítače. Brněnský svět__cí biskup žehnal novému zvonu v Šumné. V aréně jsme sledovali muže krot__cího divokou zvěř. Továrna muč__cí nedaleké obyvatele hlukem a zápachem bude renovována. V každém poschodí visely dva has__cí přístroje. Z rádia hrála veselá, k tanci váb__cí hudba. Dnes lze používat spoř__cí účet i k běžným peněžním transakcím.

d)

Dodnes si pamatuji, jak jsem byl šťastný, když jsem dostal první pln__cí pero. Poradte, co se zlob__cí spojkou. Lidé neplat__cí zdravotní pojištění mohou být trestně stíháni. Za městem byl nalezen papyrusový svitek mluv__cí o existenci římské civilizace i v těchto končinách. Pod koberec si chci dát ještě tlum__cí podložku. Naše děti už jsou velké, a tak krm__cí židličku nepotřebují. Dnes už téměř každé nákupní centrum nabízí profesionální bal__cí služby. Při exkurzi jsme zavítali také do říd__cího střediska. Vodu val__cí se z protržené hráze nedokázal nikdo zastavit. Pepsin je trá__cí enzym, který vzniká v žaludku většiny obratlovců. Firma se zabývá výrobou chlad__cích zařízení. Záchranáři v obchodním centru pomáhali rod__cí ženě. U vody musíte použít sprej chrán__cí před dotěrnými komáry. Děł__cí znaménko není třeba vyznačovat, textový editor rozdělí slova sám. Znepokojuje mne muž brous__cí každý večer kolem mého

domu. U zubaře mívám problém s dáv__cím reflexem. Zvon__cí mobily jsou i přes zákaz běžnou součástí vyučování. Prý jsem černá ovce kaz__cí pověst rodiny.

5. Podtrhněte správné tvary přídavných jmen.

a)

Řidič, který způsobil vážnou dopravní nehodu, se prý necítí [vinen / vinnen]. Fotbalista si během zápasu poranil [ramení / ramenní] kloub. Pavlína si nechala ostříhat své dlouhé [havraní / havranní] vlasy. Někteří lidé jsou vůči nákaze tímto zhoubným virem [imuní / imunní]. Navštívili jsme [viný / vinný] sklep ve Valticích a zůstali tam až do rána. K obědu jsme měli dušená [krocaní / krocanní] prsa se zeleninou. V autobuse jsme dostali zdarma [dení / denní] tisk. Termín [rané / ranné] brambory označuje pouze brambory, které jsou na trh dodány do 31. srpna. [Stehení / stehenní] kost je nejdelší kostí lidského těla. Pro připevnění plakátu na zeď jsem použil [oboustranou / oboustrannou] lepicí pásku. Do obličeje se mi vrátila [ruměná / ruměnná] barva. Každá [dceřiná / dceřinná] buňka nese shodnou DNA. V zoo pokřtili [novorozené / novorozenné] mládě tygra. V této funkci byl [činý / činný] až do své smrti. Našel jsem jeho číslo v [telefoním / telefonním] seznamu. [Sliné / Slinné] žlázy jsou lalůčkovité orgány. Žena kvůli [obscéním / obscénním] telefonátům kontaktovala místní policii. Z hostince bylo v pozdních večerních hodinách slyšet [jadrnou / jadrnnou] češtinu. [Trojklaný / trojklanný] nerv je párový hlavový nerv, který zajišťuje citlivost obličeje.

b)

Luftwaffe bylo [souhrné / souhrnné] označení pro německé vzdušné síly. Navštívili jsme také jeskyni [Kuní / Kunní] propast ve Slovenském krasu. Myslivec získal do své sbírky novou [jelení / jelenní] trofej. Pouzdro je vytvořeno z [tenkostěného / tenkostěnného] plastového obalu. [Spontání / spontánní] rozpad je takový, kdy se částice nebo těleso rozpadá bez vnější příčiny. Molekuly ozónu pohlcují [krátkovlné / krátkovlnné], především ultrafialové záření. Známa trampská obec [Kamený / Kamenný] přívoz se nachází v okrese Praha-západ. V restauraci nabízeli jako místní specialitu [mufloní / muflonní] kýtu na smetaně. Lescaux je [jeskyní / jeskynní] systém v jihozápadní Francii, který se proslavil [nástěnými / nástěnnými] malbami. Patrik pocházel z moravského [bezejmeného / bezejmenného] rodu. Na parníku Titanic byl k překvapení všech nedostatek [záchraných / záchranných] člunů. Babička si před spaním vždy dopřála [byliný / bylinný] likér. To jsou jenom [plané / planné] řeči! Moderní muzikály se mi zdají [laciné / lacinné]. Žádný [učený / učenný] z nebe nespádl. Záchranáři ošetřili ženu s několikanásobným [tepeným / tepenným] krvácením. Trojúhelník je [roviný / rovinný] útvar. V koruně stromu jsme objevili [vrání / vranní] hnízdo. Retrográdní amnézie je v případě porodu [obraný / obranný] mechanismus těla, který umožňuje zapomenout porodní bolesti.

c)

Naproti _____ chaty stojí staletá borovice. Bratr řekl _____ ženě, aby mi přišla večer naproti. Ti lidé na fotografii jsou _____ známí z dovolené. Láďa je druhý muž _____ matky. Dokud nepoznáte _____ rodinu, nepoznáte ani mě. To jsou _____ nejlepší přátelé z dob studií na fakultě. Seznamte se s _____ sestrou Marií! Doufám, že z _____ řeči vyvodíte jisté závěry. _____ motivací bylo vždy vítězství. Musíme se rozloučit, _____ milí přátelé! Daniela se nakonec stala _____ manželkou. Stále nevím, kdo se postará o _____ nemocnou maminku. _____ bratři a já jsme navštívili Matějskou pouť. Strach o budoucnost obrátil _____ mysl k úplně jiným myšlenkám. Kvečeru mě navštívili _____ příbuzní. Vedle _____ kamarádky stál nějaký cizinec. Adam má k _____ práci stále nějaké výhrady. _____ kočce Micce se narodila tři roztomilá koťata. Půjdeš se podívat na _____ promoci? Tahle kytička je od _____ sestry.

d)

V metru se někdo snažil vloupat do _____ tašky. Učitel nebyl s _____ prací spokojen. Někdo rozesílá maily z _____ adresy. Je to dárek pro _____ švagrovou. Přiznám se, že toto není z _____ hlavy. Domácí cibulka je celé tajemství _____ kuchyně. Chceš si přečíst _____ recenzi? Ten rozchod byl z _____ strany. Zkus to _____ metodou. O _____ dceru má zájem sousedův Jakub. Hrubku by mi _____ čtenáři neodpustili. Dej mu prosím _____ adresu. _____ velkou touhou je vyhrát olympiádu. _____ kolegové mě mile překvapili. To je moc starostí na _____ hlavu. Buď _____ ženou! _____ psi by nikdy nikoho nepokousali. Lukáš už snědl celou svoji bonboniéru a teď loudí z _____. Mějte se tam pěkně, _____ drazí. To je z _____ strany vše. O _____ rodinu se nestarej. Postavili to sídliště zrovna před _____ zahrádkou. Petr požádal našeho tatínka o _____ ruku. Už jsi viděl _____ malou neteř?

7. Z variant v závorkách vyberte odpovídající přivlastňovací zájmena a doplňte je ve správných tvarech. Uvedte vždy všechny správné možnosti.

Příklad: Nemůžu najít _____ [můj / svůj] peněženku. – Nemůžu najít svoji peněženku.

a)

O _____ [můj / svůj] rodiče se ráda jednou postarám. Hlídám si _____ [můj / svůj] jídelníček. Na _____ [tvůj / svůj] slova je vždy spolehnutí. Mirka stále jen mluvila o _____ [její / svůj] nové práci, kterou získala teprve před týdnem. O _____ [můj / svůj] soukromých problémech nerada mluvím s cizími lidmi. _____ [Váš / Svůj]

XVI. TEXTY K OPRAVĚ

1. Opravte chyby v člancích.

a) Oslavy Masopustu

Veselice, tanec průvody masek a dobré jídlo to jsou atributy oslav Masopustu. Tento svátek získává v poslední desetiletích opět na popularitě – snad pro to, že je především Svátkem lidovým nabízejícím mnoho zábavy a tudíž, splňujícím potřeby moderní společnosti v níž slovo „bavit se“ stojí vysoce na stupnici hodnot.

Zatím co ještě v 80 letech minulého století, jste mohly masopustní průvod potkat tak jedinečně v odlehlých venkovských oblastech, kde se ještě udržovaly lidové tradice dnes není ničím výjimečným ani v hlavním městě – na příklad Žižkovský masopust se koná pravidelně od roku 1994. Také mnohé další města dnes obnovili tradici masopustu respektive pouze několika dnů jeho oslav.

Podívejme se nyní zpět, do minulosti. Pod názvem Masopust (na Moravě se říkalo fašank) se skrývá dlouhé období od třech králů až do začátku předvelikonoční postní doby. Samotné oslavy, se však odehrávají v posledních tří dnech. Původně nebyl svátkem církevním šlo nejspíše o pohanský magický običej, jenž se Církev snažila zakázat. Lidé si však právo na oslavy konce zimy a veselí nechali vzít, proto byl na konec přijat do Církevního kalendáře.

V Česku jsou Masopustní oslavy známi už od středověku. Začínali na tzv tučný čtvrtek a jak už název sám napovídá, na hodovním stole se sešlo vše od pečené husy, až po hovězí. Panovalo přesvědčení, že člověk se musí najíst, co nejvíc, aby byl po celý rok při síle. Oslavy potom pokračovali „taneční nedělí“ a vrcholili v „maškarním úterý“. Lidé na sebe brali masky zvířat, například medvěda, nebo kobily, další oblíbené byly masky Žida, nevěsty, turka nebo bábi z nůši. Průvody masek a hudebníků obcházeli dům od domu přičemž se zpívalo, tancovalo, škárlilo a občas i mazalo sazema a házelo do sněhu. Vždy se ale také přálo k úspěšnému hospodaření, plodnosti a zdravý. Masky byly dobře pohoštěné a občas dostaly i jídlo, a nějaké peníze. Večer po obchůsce zakončil muzikou, a tancem v hospodě. Tentokrát se ovšem končilo přesně o půlnoci a v některých oblastech se ještě často pochovávala basa – prostě se do země pohřbil nástroj, nebo jeho figura na znamení, že si na ní v následujících týdnech už nikdo nezahraje. Také se věřilo, že Země je do doby než vydá úrodu těhotná, a proto se nesluší po ní skákat a dupat. Kdo by se to pokusil porušit toho by určitě navštívil sám ďábel.

Skončili masopustní veselice a nastalo čtyřicetidení období postu bez světských radovánek, v nichž se Křesťané měly připravovat na velikonoce, nastal čas pokání, rozímání a sebespitování. „Už sa fašank krátí, už sa nenavráti...“, zpívá se posmutnělým tonem v jedné Moravské lidové písni.